

Water spiegel Update

‘Belasting op grondwater en leidingwater afschaffen’

Staatssecretaris Frans Weekers van Financiën heeft onlangs de Fiscale Agenda naar de Tweede Kamer gestuurd. Doel van deze agenda is een eenvoudiger, solider en fraudebestendiger fiscaal stelsel. Afschaffing van de grondwaterbelasting en de belasting op leidingwater zijn twee opties die de staatssecretaris heeft aangegeven. Vewin pleit al jaren voor verlaging van de belastingsdruk op drinkwater en is voorstander van het voorstel van de staatssecretaris. Tevens is Vewin het eens met het voorstel van de staatssecretaris om de afvalstoffenbelasting af te schaffen.

De belastingdruk op de eerste levensbehoefte drinkwater is buitenproportioneel hoog. 25 procent van de drinkwaterprijs bestaat gemiddeld uit belastingen: belasting op leidingwater, provinciale grondwaterbelasting, grondwaterbelasting die het Rijk heft, precario op drinkwaterleidingen en BTW. In gebieden waar grondwater de bron is voor drinkwater is de belastingdruk zelfs nog hoger. Vewin pleit voor verlaging van de belastingdruk en stemt daarom in met de optie om zowel de grondwaterbelasting die het Rijk heft als de belasting op leidingwater af te schaffen. Dat leidt tot de gewenste belastingdrukverlaging en tot de door het kabinet gehanteerde uitgangspunten van eenvoud en transparantie.

Grondwaterbelasting als fiscaal instrument heeft zijn functie verloren. Vewin deelt de conclusie van het kabinet dat deze belasting allang geen milieudoelen meer dient. Het gebruik van drinkwater wordt door de lage prijselasticiteit nauwelijks beïnvloed door de prijs. Daardoor hebben belastingen op water geen enkel effect op het waterge-

bruik en dus evenmin een milieueffect. Anderzijds draagt afschaffing van deze belasting wel bij aan een eenvoudiger en transparanter fiscaal stelsel.

Ander argument om zowel grondwaterbelasting als belasting op leidingwater af te schaffen is de administratieve rompslomp die gepaard gaat met deze heffingen. De administratieve lasten en uitvoeringskosten van de belasting op leidingwater zijn hoog omdat deze heffing is gebaseerd op de maatstaf ‘onroerende zaak’ en niet op het drinkwaterverbruik. Bij grondwaterbelasting zijn de administratieve lasten eveneens fors als gevolg van de omvang en de frequentie van de rapportageverplichtingen.

Afschaffing van de grondwaterbelasting leidt voor de drinkwaterbedrijven bovendien tot gelijke behandeling ten opzichte van agrariërs. Deze zijn immers voor de beregening en bevoeiing van hun akkers al sinds 2006 vrijgesteld van grondwaterbelasting. Ter financiering van het verval-

ling op leidingwater vindt Vewin een verhoging van het lage BTW-tarief van 6 naar 8 procent – zoals de staatssecretaris voorstelt – verdedigbaar. Wel benadrukt Vewin dat voor een eerste levensbehoefte als drinkwater altijd het lage BTW-tarief hoort te gelden.

Vewin stemt in met de door de staatssecretaris voorgestelde afschaffing van de afvalstoffenbelasting. Deze heffing werkt namelijk averechts voor afvalstoffen die al in het milieu aanwezig zijn en niet recyclebaar of verbrandbaar zijn, zoals asbestcement waterleidingen. De hoge kosten voor het storten van dit materiaal belemmert verwijdering ervan uit het milieu. Daarom pleit Vewin voor afschaffing dan wel vrijstelling van deze belasting, omdat verwijdering van gevaarlijke materialen uit het milieu gestimuleerd moet worden. Daarbij is de drinkwatersector bereid haar eigen verantwoordelijkheid te nemen.

Meer informatie via Hendrik Jan Ijsinga:
ijisinga@vewin.nl

‘Schoon drinkwater cruciaal voor ontwikkeling en zelfredzaamheid’

Vewin steunt focus op water in Nederlands ontwikkelingsbeleid

Het kabinet heeft in maart de Focusbrief ontwikkelingssamenwerking naar de Tweede Kamer gestuurd. De brief bevat speerpunten van het kabinetsbeleid en landen waarmee Nederland een samenwerkingsrelatie nastreeft. Het kabinet streeft naar een reductie van het aantal partnerlanden (van 33 naar 15) en meer focus op de beleidsthema's waar Nederland toegevoegde waarde kan bieden. Water is één van de thema's die prioriteit krijgt. Vewin steunt deze inzet, want water is de basis voor sociale en economische ontwikkeling. Nederlandse drinkwaterbedrijven kunnen daaraan bijdragen, bijvoorbeeld via Water Operator Partnerships. Verbetering van de watervoorziening vraagt om structurele financiering via multilaterale fondsen, met een actieve rol van ambassades.

Beschikbaarheid van schoon en veilig drinkwater is van cruciaal belang voor de ontwikkeling en zelfredzaamheid van de bevolking in ontwikkelingslanden. Het leidt tot verbetering van de volksgezondheid en hygiëne, tot sociale en economische ontwikkeling, scholing en emancipatie. Inzetten op schoon drinkwater en goede sanitaire voorzieningen is dan ook de meest efficiënte manier voor het bereiken van Nederlandse ontwikkelingsdoelen en de millenniumdoelen van de Verenigde Naties.

Door bevolkingsgroei, verstedelijking en klimaatverandering heeft een groeiend deel van de wereldbevolking geen toegang tot veilig drinkwater, vooral in de snel groeiende deltasteden. De stijgende vraag naar voedsel en grondstoffen leidt tot een grote druk op de zoetwatervoorraad: 70 procent van het zoete water wordt ingezet in de landbouw. Vanwege de wereldwijde schaarste aan water zijn meer water-efficiënte teelt- en productiemethoden noodzakelijk, net als meer gebruik maken van regenwater en het hergebruiken van water en afvalwater.

Goede reputatie

De Nederlandse drinkwaterbedrijven hebben een goede reputatie op het gebied van waterzuivering, beheer van bronnen en aanleg en onderhoud van de voor de drinkwatervoorziening benodigde infrastructuur. De drinkwaterbedrijven delen hun

kennis en ervaring met collega-waterbedrijven in ontwikkelingslanden in zogenoemde Water Operator Partnerships (WOP's). Ook helpen ze de lokale waterbedrijven bij het terugdringen van lekverliezen en van de hoeveelheid non-revenue water en assisteren ze bij het verwezenlijken van een gezonde, duurzame bedrijfsvoering.

WOP's zijn langdurige partnerschappen op not-for-profit-basis ten behoeve van een duurzame capaciteitsopbouw in de lokale watersector. Doel is een betere toegang tot en een hogere leveringszekerheid van schoon drinkwater, verzorgd door zelfredzame, rendabele waterbedrijven. Om die zelfredzaamheid te waarborgen trainen medewerkers van Nederlandse drinkwaterbedrijven het lokale personeel. De drinkwaterbedrijven hebben de afgelopen jaren bewezen dat kennisoverdracht en assistentie via WOP's een succesvolle aanpak is voor een duurzame verbetering van de drinkwatervoorziening ter plaatse. Ondersteuning van de Nederlandse overheid bij het opzetten en onderhouden van deze succesvolle partnerschappen, onder meer door een ppp-faciliteit, is essentieel.

Verbetering van de watervoorziening in ontwikkelingslanden vraagt ook om investeringen in zuiveringsinstallaties en infrastructuur. De kosten daarvan zijn alleen op te brengen door multila-

terale fondsen zoals de VN, Wereldbank en Africa Development Bank. Deze multilaterale fondsen moeten beter worden gericht en worden gekoppeld aan andere bilaterale en multilaterale fondsen. Zo wordt een versnelling van procedures en een efficiëntere besteding van middelen bereikt zodat meer substantiële waterprojecten tot stand gebracht kunnen worden. De Nederlandse belangen moeten beter tot uitdrukking komen in de bestedingen aan de multilaterale fondsen. Ambassades kunnen ter plekke een onmisbare rol spelen bij het leggen van de noodzakelijke verbindingen tussen bilaterale en multilaterale middelen en programma's.

Positieve spin-off

Deze internationale waterprojecten leiden tot een positieve spin-off voor de Nederlandse watersector en het Nederlandse bedrijfsleven. Voortzetting en uitbreiding van de projecten vraagt om structurele ondersteuning vanuit het Nederlandse ontwikkelingsbeleid, alsmede om inzet en expertise vanuit de ambassadeposten. Vewin verwacht van het ministerie van Buitenlandse Zaken een actieve rol bij de toewijzing van financiële middelen voor waterprojecten bij de Wereldbank en andere multilaterale organisaties.

*Meer informatie via Hendrik Jan Ijsinga:
ijsinga@vewin.nl.*

‘Duurzaam Europees landbouwbeleid vereist verblauwing’

Inzet Vewin bij hervorming gemeenschappelijk landbouwbeleid in Europa en Nederland

Namens de Europese koepelorganisatie EUREAU hebben Vewin en de Unie van Waterschappen onlangs gesproken met het Directoraat-Generaal Landbouw van de Europese Commissie over de toekomst van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Vewin acht vergroening van de directe inkomenssteun (Pijler I) de eerste stap. Maar Vewin heeft er tevens op aangedrongen dat deze vergroening ook ‘blauwe’ maatregelen moet omvatten die ten goede komen aan de waterkwaliteit en -kwantiteit.

De Europese Commissie werkt momenteel aan wetgevende voorstellen voor de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, die naar verwachting in oktober worden gepresenteerd. In het wetgevingstraject brengen Vewin en de Unie van Waterschappen – onder meer via EUREAU – standpunten in ten behoeve van een toekomstig gemeenschappelijk landbouwbeleid dat economische vitaliteit van de sector combineert met duurzame landbouwpraktijken, vooral op het gebied van waterbeheer. De water- en landbouwsector zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden door het gemeenschappelijke belang van voldoende water van goede kwaliteit.

Tijdens het gesprek met EUREAU gaf DG Landbouw aan dat vergroening wordt geïntroduceerd binnen Pijler I van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Dat betekent dat agrariërs een aantal maatregelen moeten leveren boven het wettelijke minimum die het milieu ten goede komen. Voorbeelden zijn gewasrotatie en permanent grasland. Het ontvangen van een deel van hun inkomen uit EU-geld is hiervan afhankelijk. Vewin heeft zich sinds de start van de discussie rond het gemeenschappelijk landbouwbeleid ingezet voor verduurzaming en is

positief over deze stap van de Commissie. EUREAU heeft er wel op gewezen dat vergroening ook ‘verblauwing’ moet omvatten: maatregelen als peilgestuurde drainagesystemen, teeltvrije zones, toepassing van emissiearme technieken en waterberging. Er zijn voldoende potentiële maatregelen die meerdere doelen tegelijk kunnen dienen, bijvoorbeeld op het terrein van waterkwaliteit en biodiversiteit.

Het Nederlandse kabinet zet ook in op verduurzaming van Pijler I. De hervormingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden pas na 2013 van kracht. Staatssecretaris Bleker brengt de plannen voor verduurzaming van Pijler I al eerder in de praktijk. Hij trekt in 2012 en 2013 jaarlijks bijna 30 miljoen euro uit voor integraal duurzame stallen en precisielandbouw. Boeren die op deze manier gaan werken, zien daar financieel iets van terug. Zo daalt de milieubelasting van gewasbeschermingsmiddelen en mineralen. Staatssecretaris Bleker wil hiermee ook een duidelijk signaal afgeven voor de komende onderhandelingen over het gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2013.

Positief is dat de Europese Commissie binnen het ontwikkelingsbeleid voor het platteland (Pijler II) water als één van de

prioriteiten benoemt. Het behoud van ecosystemen – water, biodiversiteit – is een speerpunt van de Europese Unie. DG Landbouw gaf aan dat de lidstaten water als nationale prioriteit moeten claimen, aangezien het een EU-prioriteit is maar de lidstaten zelf de programma’s voor plattelandontwikkeling implementeren. Daarnaast is het mogelijk landbouwdoelen te koppelen aan doelstellingen van de stroomgebiedbeheerplannen. Dat sluit goed aan op het pleidooi van Vewin bij de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid om maatregelen af te stemmen met de KRW-doelen voor de waterkwaliteit.

Binnen Pijler II kunnen agrariërs een vergoeding ontvangen voor gebiedsspecifieke blauwe diensten, bijvoorbeeld in grondwaterwaterbeschermingsgebieden. DG Landbouw raadt de lidstaten aan om te pleiten voor flexibele percentages van cofinanciering. Cofinanciering is vereist binnen Pijler II. Maar aangezien een goede waterkwaliteit een EU-doel is, kan de Commissie zich voorstellen dat bijvoorbeeld 70 procent uit EU-geld gefinancierd wordt en 30 procent door de lidstaat, in plaats van 50-50.

Meer informatie via Lieve Coonen: coonen@vewin.nl.

Nieuwe richtlijn beoordeling externe veiligheid leidingen transparant

Toetswijze sluit aan bij VTV-toets waterschappen

Externe veiligheid staat nog altijd hoog op de agenda in de drinkwatersector. De richtlijn voor de beoordeling van externe effecten van leidingen (BEEL) in en nabij primaire locaties is uitgebreid naar secundaire locaties. Met de nieuwe richtlijn heeft de sector aansluiting gezocht bij het Voorschrift Toetsen op Veiligheid van de waterschappen. De drinkwaterbedrijven kunnen de toets op externe veiligheid op transparante wijze uitvoeren met de nieuwe richtlijn. De richtlijn zal dan ook door Vewin worden ingebracht bij het overleg met de Unie van Waterschappen.

De drinkwatersector heeft de afgelopen jaren een inhaalslag gemaakt op het gebied van externe veiligheid. Op alle niveaus speelt externe veiligheid inmiddels een belangrijke rol in de dagelijkse bedrijfsvoering van drinkwaterbedrijven. Externe veiligheid is daarmee net zo'n belangrijk aspect van het veiligheidsmanagement geworden als volksgezondheid en leveringszekerheid: criteria waar de sector traditioneel altijd al goed op scoorde.

De drinkwatersector heeft hard gewerkt aan het identificeren en analyseren van potentieel risicovolle locaties. Wat betreft de zogeheten primaire locaties – primaire waterkeringen, primaire wegen en spoorwegen – zijn alle kritieke locaties in beeld gebracht. Hiervoor is een risico-beoordeling gemaakt aan de hand van de BEEL-richtlijn, met een inschatting van de faalkans en het effect van falen. Waar nodig zijn (grootschalige) saneringsmaatregelen getroffen.

Na de afronding van de risicobeoordelingen van primaire locaties is het tijd voor de systematische beoordeling van secundaire locaties: regionale waterkeringen, regionale wegen in beheer bij Rijkswaterstaat en overige locaties, zoals metrolijnen. Ter ondersteuning van deze beoordeling is de BEEL-richtlijn uitgebreid naar secundaire locaties.

De nieuwe richtlijn omvat een uitgewerkt processchema, waarin aantoonbaar aansluiting is gezocht bij het wettelijke toetsinstrumentarium van de waterschappen. Met de nieuwe richtlijn wordt het Voorschrift Toetsen op Veiligheid (VTV) 2006 geheel doorlopen. Met de toevoeging dat drinkwaterbedrijven de integrale risicobeoordeling uitvoeren, voordat wordt overgegaan tot representatieve sterkteberekeningen. De integrale risico-beoordeling is een expert-oordeel van het drinkwaterbedrijf over de kans op falen, het effect bij falen en de effectiviteit van bestaande maatregelen. Dit oordeel is gebaseerd op (materiaal)kennis, ervaring, analyse van storingsgegevens en veldinspecties.

De nieuwe BEEL-richtlijn leidt tot transparantie in de wijze waarop drinkwaterbedrijven de toets op de externe veiligheid uitvoeren. De toetsresultaten geven de waterschappen voldoende inzicht om te rapporteren over de veiligheid van leidingen in dijken.

Vewin vindt externe veiligheid van groot belang, evenals de communicatie daarover tussen netbeheerders en waterschappen. Uitgangspunt is de zorg voor veiligheid met behoud van ruimte voor kabels en leidingen in dijken. Keuzes voor de aanleg dan wel verwijdering van leidingen moeten worden gemaakt op basis

van de laagste maatschappelijke kosten. Tevens vindt Vewin het belangrijk dat netbeheerders in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij dijkverzwaringenprojecten.

Meer informatie via Sabine Gielens: gielens@vewin.nl.

Colofon

Waterspiegel Update is een periodieke uitgave van Vewin, de Vereniging van waterbedrijven in Nederland. Waterspiegel Update brengt nieuws en opinies uit de wereld van water en aanverwante sectoren.

UITGEVER

Rinus Visser
Nijgh Periodieken B.V.
(directie@nijgh.nl)

HOOFDREDACTIE

Vewin
Marco Zoon
(zoon@vewin.nl)

(EIND)REDACTIE

Nijgh Periodieken B.V.
Pieter de Vries
(p.de.vries@nijgh.nl)

DRUK EN LAY-OUT

DeltaHage grafische dienstverlening, Den Haag

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder toestemming van de uitgever.